

19:1-3 Yehonatan Warns David (continued)

1. Malbim to Shemuel I 19:3

(דע שכל דבור שבא אחריו קישור הב' מורה על שמדבר רע על חברו, כמו ותדבר מרים במשה (במדבר יב, א), כי דברנו בד' ובך (שם כא, ז). ובארנו זה היטב במק"א.) ר"ל אני אדבר עליך רע ואראה אם יסכים אבי, ועי"ז יודע לי האמת אשר בלבבו...

(Know that every *dibbur* that is followed by the connecting ב indicates that one is speaking negatively about the other. Like Bamidbar 12:1, "And Miriam spoke against Moshe," and Bamidbar 21:7, "For we spoke against Hashem, and against you." And we have explained this fully elsewhere.) Meaning: I will say bad things about you, and I will see if my father agrees, and so the truth in his heart will be known to me...

2. Talmud, Sotah 35a

"ויהס כלב את העם אל משה" - אמר רבה שהסיתן בדברים. פתח יהושע דקא משתעי, אמרי ליה דין ראש קטיעה ימלל! אמר, "אי משתעינא, אמרי בי מילתא וחסמין לי." אמר להן, "וכי זו בלבד עשה לנו בן עמרם?" סברי בגנותיה קא משתעי, אישתיקו. אמר להו, "הוציאנו ממצרים וקרע לנו את הים והאכילנו את המן! אם יאמר עשו סולמות ועלו לרקיע לא נשמע לו? 'עלה נעלה וירשנו אותה וגו'!" "And Kalev *hass* the nation to Moshe" – Rabbah said: He seduced them (*hisitan*) verbally. Yehoshua began speaking, and they said, "Will this one with the cut-off head speak?!" [Kalev] said, "If I speak, they will say something against me and muzzle me." He said to them, "Is this the only thing the son of Amram did to us?" They thought he was going to say something to degrade [Moshe], and they were silent. He said to them, "He took us out of Egypt, and he tore open the sea for us, and he fed us the manna! If he were to say, 'Make ladders and ascend to the sky,' would we not listen to him? 'Let us ascend, and we will take it!'"

19:4-7 Yehonatan convinces Shaul to spare David

3. Malbim to Shemuel I 19:4

שהתחיל הדבור בגנאי, למשל התחיל לאמר כי דוד הוא איש מפקיר את חייו... שזה אין ראוי לאיש ישר. ודבר זה יה "טוב אל שאול אביו, ר"ל שהוא טוב בעיניו. ואחר שפתח בגנות סבב הדבר ויאמר אליו א"כ אל יחטא המלך בעבדו בדוד, אחר שהוא איש מסכן נפשו בעבורך תמיד, הגם שזה דבר רע מצד עצמו למסור א"ע לסכנות והוא חטא נגד עצמו, עכ"פ לא חטא לך, ובהפך מעשיו טוב לך מאד...

He began to speak derogatorily. For example, he started saying that David abandoned his own life... which is not appropriate for a righteous person. This was "good to his father Shaul," meaning it was good in his eyes. And after [Yehonatan] began derogatorily, he turned it and said to [Shaul], "If so, let the king not sin against his servant David, since he endangers his own life for you perpetually, even though it is bad for him to endanger himself and he sins against himself. Still he does not sin against you. Just the opposite, his deeds are very good for you..."

4. Abarbanel to Shemuel I 19:7

והנה ענין שבועת שאול יראה שהיתה לאחת משתי סבות. אם שנתחרט מכוונתו הרעה וראה דברי יונתן טובים ונכוחים, ולכן עשה שבועה שלא יצוה עוד להרגו, אבל הכוונה הטובה היא לא התמידה עמו כי מיד חזר למשטמתו. ואם שעשאה כדי שיהונתן לא ידע כוונתו ויגידה לדוד לשיברח מלפניו ובוזה לא יוכל עוד להכותו...

It appears that Shaul's oath was for one of two reasons. Either he regretted his ill intent and say that Yonatan's words were good and accurate, and so he swore that he would no longer order them to kill him, but his good intent did not endure with him, for he immediately returned to his antagonism. Or, he [swore] so that Yehonatan would not know his intent and tell David to flee from before him, such that he could not strike [David]...

5. A Great Salvation! Shemuel I 11:12-13, 14:45, 19:5

6. Rav Amnon Bazak, פרק יט (1) בריחת דוד

7. Abarbanel to Shemuel I 11:13

עם היות מהדין שהמבזה את המלך יומת, הנה אין ראוי שביום הזה יומת איש לפי שעל ידם עשה ד' תשועה, והיה זה מטוב תכונתו שישראל יחסו אליו התשועה והוא יחסה אליהם.

Even though the law is that one who mocks the king should die, it is not fitting that one should be killed today, for Gd rescued them because of them. This was part of his good character; Israel ascribed the rescue to him, and he ascribed it to them.

8. Ramban to Vayikra 27:29

בעבור שאירע נס על ידו ידעו כי בשוגג עשה. וזה טעם "אשר עשה הישועה הגדולה הזאת בישראל".

Because the miracle happened at his hand, they knew that he had [eaten] in error. This is the meaning of, "He performed this great salvation in Israel."

9. Abarbanel to Shemuel I 14:45

ש"עם אלקים עשה היום הזה," רוצה לומר שלא היו מעשיו בחטא ובעון, אבל מה שעשה מהאכילה עם האלקים ובהשגחתו עשאו, ואם כן אינו בן מות. וזה לבאר שאם יונתן אכל האלקים נתנו בלבו, לפי שאור עיניו לא היו אתו, וכדי שיתחזק במלחמה רצה הקל יתברך באכילתו. ועשו בזה מופת ראייה שלא היה חוטא, כי אם היה חוטא לא היה הקב"ה עושה תשועה בידו...

For "with Gd he acted on this day," meaning his deeds were not sinful, but his eating was from Gd, done by His oversight, and so he is not liable for death. This was to explain that if Yonatan ate, Gd put it into his heart, for his eyes lacked light, and Gd wanted him to eat so that he would be strengthened for war. They set with this a sign, proof that he had not sinned, for had he sinned then Gd would not have performed the salvation with him...

19:8-10 Dovid learns the truth

10. Abarbanel to Shemuel I 19:14

והבן כי כל הפעמים שהיה מתעורר שאול להרוג את דוד לא היה כי אם בראותו מצליח ומשכיל בדבר מה אשר יעשה, ואז היה מחשב בזה ובעתתו רוח רעה, ובכל הדברים האלה לא נתנו ד' להרע את דוד:

And understand that whenever Shaul was aroused to kill David, it was only when he saw [David] succeeding in something he was doing. Then he thought about this and the *ruach raah* frightened him. And in all of this, Gd did not permit him to harm David.

19:11-17 Michal thwarts Shaul's ambush

11. Tehillim 59

12. Ralbag to Shemuel I 19:11

לשמרו שלא יצא משם כדי שיוכלו להביא אותו אליו בבקר להמיתו על ידי אחד מעבדיו באופן שיתאמת שאול שכבר מת דוד. ולזה לא צוה למלאכים ששלח אל בית דוד שימיתוהו כי ירא פן יעשה דוד עמהם בתחבולות למלט את נפשו בצד מה מן הצדדים עם שכבר רצה שאול לעשות זה בסתר...

To guard him, so that he would not leave them, so that they could bring him to [Shaul] in the morning to kill him via one of his servants, such that Shaul could verify that David was dead. This is why he did not instruct the agents he sent to David's house to kill him; he feared that David might execute a plot with them to escape with his life in some way. Also, Shaul wanted to do this in secret...

13. Metzudat David to Shemuel I 19:11

"לשמרו" לבל יברח בלילה ולהביאו אליו בבוקר לעמוד לפניו כמאז בכדי להמיתו בתחבולה בהטלת חנית וכדומה...

14. Malbim to Shemuel I 19:11

מצא עליו עלילה לדונו כדין מורד במלכות על שנפטר ממנו בלא רשותו. ולמען יהיה לו כסות עינים שהרג בדין שלח תחלה מלאכים לשמרו, והיה בזה תחבולה גדולה, שאם ימיתוהו תיכף ע"י המלאכים יאמרו כי הרגו בלא דין ומשפט, ואם לא היה שולח לשמרו רק היה שולח להביאו בבקר היו אומרים 'הלא לא ברח מפני המלך, כי הלא ישב בביתו ולא נס בלילה!' ולכן שלח לשמרו כל הלילה למען יאמר כי לכן לא ברח מביתו כי עכבוהו השומרים. וגם חשב אולי יעמוד נגד השומרים ויהיה דמו בראשו:

15. Malbim to Shemuel I 19:14

פקודת הראשונים לא היתה רק לשמרו, וגם חשב אם ירצו לקחתו יעמוד נגדם ומצד זה יתחייב מיתה בדין:

16. Shemuel I 19:12 and Shemuel II 6:16